

← BIOLOGISCH →

FRUIT

*Vol met boerenwijsheid
en leuke Wist je datjes...*

CAMPAGNE GEFINANCIERD
MET STEUN VAN
DE EUROPESE UNIE

ENJOY
IT'S FROM
EUROPE

FAVORIETEN

Appels, peren, aardbeien, sinaasappels, bananen, mango's en kiwi's. Allemaal lekkere fruitsoorten die ook door biologische fruittelers geteeld worden. Zonder chemische bestrijdingsmiddelen en kunstmest. Chemische bestrijdingsmiddelen zijn middelen waarmee onkruid of schadelijke diertjes doodgespoten kunnen worden. Kunstmest is mest die in een fabriek is gemaakt. Biologische fruittelers mogen wel mest van dieren en planten gebruiken. Dierlijke mest is de verteerde poep en urine van dieren. Resten van planten (bijvoorbeeld takken en bananenschillen), kunnen op een composthoop worden omgezet tot mest.

De appel en de banaan zijn de fruitsoorten die kinderen het meeste eten. Daarom vertellen we je hoe de biologische appels en bananen bloeien en groeien. Appels worden veel geteeld door Nederlandse fruittelers. De bananen komen per boot uit Zuid-Amerika en Afrika.

Wist je dat...

fruit heel gezond is omdat er veel vezels, antioxidanten, vitamines en kalium in zit?

Welk fruit eet jij graag?

APPELS

BLOESEM

In de lente bloeit de appelboom. De bloemetjes heten bloesem. Bij de appelboom is de bloesem lichtroze. Daaraan zie je meteen het verschil met een peer of een pruim: daarvan is de bloesem wit. Net als het meeste andere fruit bloeit een appelboom maar twee weken. Bijen brengen stuifmeel van de ene naar de andere boom. Daardoor kan er uit de bloesem een appel groeien. Een appel groeit eerst rechtop en gaat later, als de appel groter en zwaarder wordt, aan z'n steeltje hangen. In de herfst is de appel rijp om geplukt te worden.

HONGERIGE BEESTJES

Niet alleen mensen eten graag appels. Sommige insecten zijn ook dol op de vrucht. Een biologische teler gebruikt geen gif om insecten te doden en zoekt dus naar andere oplossingen. Dat is een hele uitdaging. Een biologische appelboom staat namelijk wel 15 tot 30 jaar op het land en al die tijd moet hij gezond blijven. Een slimme truc is het gebruik van 'feromonen' tegen schadelijke insecten. Dat zijn geurstoffen die mannetjes-insecten in de war brengen, zodat ze het vrouwtje niet meer kunnen vinden. Zo komen er geen eitjes en dus ook geen nieuwe schadelijke insecten.

Het voordeel van het niet gebruiken van chemische middelen: onmisbare insecten zoals bijen en hommels kunnen gerust de appelbloesems bestuiven. Met als lekker extraatje: biologische appelbloesemhoning.

👉 **HEB JE DAT WELEENS GEPROEFD?**

BEHULPZAME VOGELS

De biologische teler hangt nestkastjes voor koolmezen in de appelboomgaard. De vogels helpen de teler door rupsen te eten. Ook vleermuizen zijn van harte welkom in de boomgaard want ze eten insecten. Torenvalken vangen kleine knaagdiertjes zoals muizen en woelratten. Met name de woelratten kunnen schade aan de boomgaard aanbrengen doordat ze aan de boomwortels knagen. In een biologische boomgaard zie je daarom vaak nestkasten voor torenvalken staan. Verder plant een fruitteler hagen langs de percelen waarin kleine vogels, vaak insecteneters, kunnen nestelen. Kortom: een biologische fruitboomgaard is een klein vogelparadijsje!

Soms pikken grotere vogels zoals merels in het bijna rijpe fruit. Dat gebeurt alleen omdat ze dorst hebben. Zorgen voor genoeg water lost het probleem dus al op.

Wist je dat...

een biologische fruitteler heel blij is met vogels en vleermuizen in de boomgaard? De vogels en vleermuizen eten namelijk insecten en muizen die schadelijk zijn voor de appels of appelbomen.

GEUREN EN KLEUREN

Wat is de overeenkomst tussen Keizer Alexander, Zijden Hemdje en Reinette van Erkenstein? Het zijn namen van appelsoorten. Het is niet zo gek als je nog nooit van deze soorten hebt gehoord, want in de winkel zul je ze niet zo snel tegenkomen. Daar liggen meestal alleen Granny Smith, Elstar en Jonagold. Dat zijn de appelsoorten die goed verkopen. Er zijn wel 7.000 andere soorten appels op de wereld! Sommige zijn knalrood, andere bijna wit, sommige honingzoet, andere mierenzuur, sommige om zo in te bijten, andere moet je eerst koken. In de biologische winkel kom je soms heel andere rassen tegen, zoals Topaz en Natyra. Dit zijn rassen die beter bestand zijn tegen de appelziekte schurft en daardoor makkelijker biologisch geteeld kunnen worden. En het is leuk als je veel verschillende soorten kunt proeven, toch?

Wist je dat...

biologisch een beschermde term is?
De term en het logo mogen alleen gebruikt worden op gecontroleerde producten.

BIOLOGISCH

SLOOTWATER

Het is slim om de appel even onder de kraan te houden, want soms sproeit de fruitteler met slootwater en niet met drinkwater. Eigenlijk best slim dat de fruitteler dat doet, vindt je niet? Want zo blijft er genoeg schoon water voor ons over om te drinken.

ALLERGIE?

Sommige mensen hebben een appelallergie. Ze krijgen dan bijvoorbeeld blaasjes of jeuk in de mond als ze een appel eten. Biologische fruittelers hebben een ras ontwikkeld waar veel mensen met een milde appelallergie geen problemen mee hebben: de Santana. Zo krijg je met een appelallergie toch je vitamines binnen.

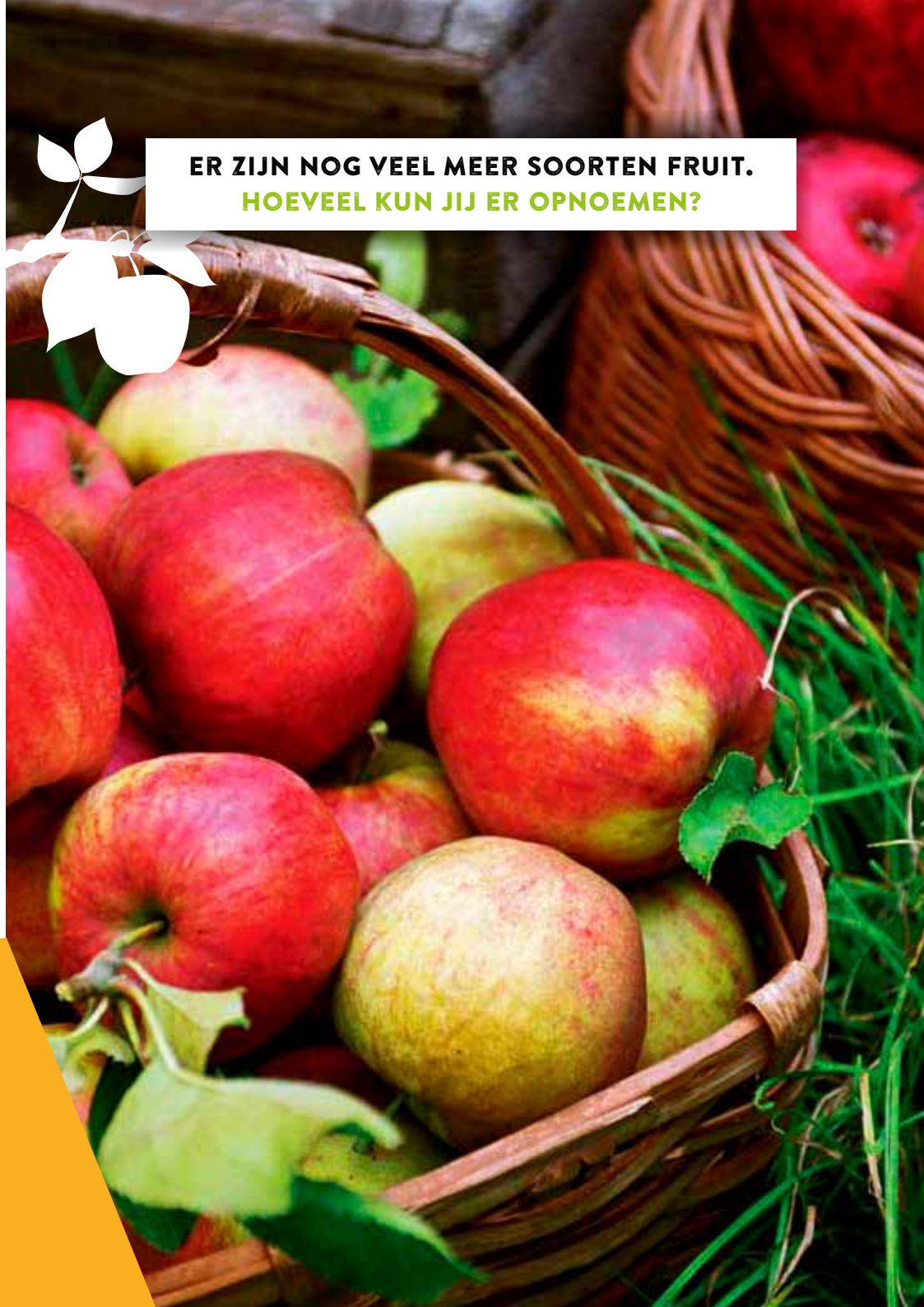

Wist je dat...

er wel 7.000 soorten appels
op de wereld zijn?

**ER ZIJN NOG VEEL MEER SOORTEN FRUIT.
HOEVEEL KUN JIJ ER OPNOEMEN?**

BANANEN

REUZENPLANT

Bananen groeien in warme, vochtige gebieden. De bananenplant is niet te vergelijken met de planten die wij in de vensterbanken hebben staan. Hij wordt namelijk wel 6 tot 8 meter hoog en heeft bladeren zo groot als surfplanken. Toch is het geen boom, maar het grootste kruid van de wereld. Als een bananenplant ongeveer een jaar oud is, krijgt hij een paarsrode bloem. Uit deze bloem groeit een supergrote tros bananen waaraan wel 250 bananen kunnen hangen. Hoewel, hangen... Eigenlijk stáán ze, want bananen groeien omhoog, naar de zon toe. Een bananenplant bloeit maar een keer in zijn leven. Na de oogst sterft de plant af. Maar de wortelstok blijft leven en daar groeit weer een nieuwe reuzenplant uit.

HEB JE OOK WELEENS GEHOORD VAN
GUAVE, VEENBESSEN EN PAPAJA?
WEET JE OOK HOE ZE ERUIT ZIEN?

Wist je dat...

er wel 250 bananen
aan een bananenplant
kunnen groeien?

GELE VINGERS

Wat wij in de winkel een bananentros noemen, is eigenlijk maar een klein stukje van een hele tros en wordt in vaktermen een 'hand' genoemd. Een hele tros bananen bestaat uit tien 'handen' van ongeveer 20 bananen. Het woord 'banaan' komt uit het Arabisch en betekent 'vinger'.

MILIEUVRIENDELIJKE BANAAN

In de landen waar bananen geteeld worden, zijn nauwelijks wetten voor het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen. Dit zijn middelen waarmee onkruid of schadelijke diertjes doodgespoten kunnen worden. Omdat deze wetten er bijna niet zijn in deze landen, kunnen bananentelers middelen gebruiken die erg giftig zijn. Als je de natuur in de bananenlanden wilt helpen, moet je biologische bananen kopen. Een biologische banaan kun je herkennen aan het Europees biologisch keurmerk, ook wel het 'groene blaadje' genoemd. Een banaan met dit keurmerk is zonder kunstmest geteeld. Kunstmest is mest die in een fabriek is gemaakt. De bananentelers mogen wel mest van dieren en planten gebruiken. Dierlijke mest is de verteerde poep en urine van dieren. Resten van planten (bijvoorbeeld takken en bananenschillen), kunnen op een composthoop worden omgezet tot mest. De bananentelers die biologische bananen telen, gebruiken ook geen chemische bestrijdingsmiddelen.

Wist je dat...

het woord 'banaan'
uit het Arabisch komt
en 'vinger' betekent?

Wist je dat...

je een biologische banaan kunt herkennen aan
het 'groene blaadje'?

BANANENBOOT

Biologische bananen komen uit de tropische landen Ecuador, Colombia, de Dominicaanse Republiek en Ghana. Bananen worden met vrachtschepen naar Europa gebracht. De belangrijkste Europese havens waar bananen binnenkomen, zijn Rotterdam, Zeebrugge (in België) en Hamburg (in Duitsland).

Wist je dat...

bananen ongeveer 17 dagen onderweg zijn van Ecuador naar Europa?

BIOLOGISCH

KEURMERK

Op de biologische bananen zie je naast het Europees biologisch keurmerk ook vaak het Max Havelaar Keurmerk of het OKE-keurmerk staan. Dat betekent dat de bananentelers en de bananenplukkers een eerlijk loon hebben gekregen voor hun werk. Als een van deze keurmerken samen met het Europees biologisch keurmerk op de banaan staan, is het dubbel goed: goed voor het milieu en goed voor de mensen die de bananen hebben geteeld.

ENJOY
IT'S FROM
EUROPE

Dit is een uitgave ter promotie van het Europees biologisch keurmerk. De uitgave is geschreven door Bionext, de ketenorganisatie voor biologische landbouw, en tot stand gekomen met steun van de Europese Unie.

Bionext

Nieuwe Kazernelaan 2 D42
6711 JC Ede
T + 31 (0)30 233 99 70
info@bionext.nl
www.bionext.nl

Grafisch Ontwerp www.studiobaard.com

*Heb je een
leuke vraag?
Stel hem ons gerust!*